

5) впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики;

6) широке застосування технологій більш чистого виробництва та охорони навколишнього природного середовища;

7) розвиток сучасних інформаційних, комунікаційних технологій, робототехніки.

Загальна сума фінансових ресурсів, спрямованих на інноваційну діяльність в Україні, мала тенденцію до зростання з 2000 по 2011 рік, а потім почала зменшуватися. Одночасно частка промислових підприємств, що впроваджували інновації, зменшилася з 14,8% в 2000 році до 8,2% в 2005 році, а далі знову поступово виросла до 13,6% в 2013 році (рис. 3). Прямої залежності між розміром суми фінансових інвестицій в інноваційну діяльність і часткою підприємств, які впроваджували інновації не було. Ще більш негативною за даний період є тенденція перманентного зниження питомої ваги реалізованої інноваційної продукції в загальному обсязі реалізованої промислової продукції.

Висновки

Забезпечення конкурентоспроможності українських товарів і технологій – це важлива проблема, вирішення якої пов'язане з вдосконаленням розробки, виготовлення, продажу та тех-

нічного обслуговування, тобто із здійсненням цілеспрямованої інноваційної діяльності. Проведений аналіз показує, що державна політика України щодо здійснення інноваційної діяльності є не стабільною і фрагментарною. Прийняті державні акти не підтверджуються фінансовими та іншими інструментами, які б дозволили вітчизняним підприємствам прискореними темпами проводити інноваційну політику.

Інтенсивність конкуренції визначається тим, як швидко переваги в прибутку губляться в результаті успішного відтворення інновацій конкурентами. В першу чергу це залежить від того, наскільки швидко конкуренти реагують на ривок вперед підприємства-піонера і наскільки динамічним є попит. У такій ситуації керівництву нашої країни слід більше приділити уваги розробці законодавчої бази і створенню фінансових інструментів форсованої допомоги підприємствам України в здійсненні інноваційної діяльності.

Список використаних джерел

1. Гондарева рассказала, когда восстановят банковское кредитование, <https://news.mail.ru/economics/23950720/?frommail=1>
2. Державна служба статистики України, <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Закон України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні» №3715-VI від 08.09.2011.

УДК 338.242(477):339.923:061.1ЄС:347.77/.78

О.Ю. КАРДАКОВ,
голова наглядової ради компанії «Октава Капітал», здобувач,
Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана

Генеза співробітництва України та ЄС в інтелектуальній сфері

У статті проаналізовано важливі напрями розвитку співробітництва України та ЄС в інтелектуальній сфері. Визначено важливі механізми подальшої конвергенції європейського інтелектуального простору.

Ключові слова: інтелектуалізація, системна конвергенція, інтелектуальна власність, креативна діяльність, кластерна модель.

А.Ю. КАРДАКОВ,
председатель наблюдательного совета «Октава Капитал», соискатель,
Киевский национальный экономический университет им. Вадима Гетьмана

Генезис сотрудничества Украины и ЕС в интеллектуальной сфере

В статье проанализированы важные направления развития сотрудничества Украины и ЕС в интеллектуальной сфере. Определены важные механизмы последующей конвергенции европейского интеллектуального пространства.

Ключевые слова: интеллектуализация, системная конвергенция, интеллектуальная собственность, креативная деятельность, кластерная модель.

О. KARDAKOV,
Chairman of the Supervisory Board of Octava Capital researcher, Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman

The development of cooperation between Ukraine and the EU in the intellectual sphere

The article analyzes the important directions of cooperation between Ukraine and the EU in the intellectual sphere. Defined important mechanisms for further convergence of European intellectual space.

Key words: intellectualization, system convergence, intellectual property, creative activity, cluster model.

Постановка проблеми. Сучасний розвиток дво-, а також багатосторонніх економічних відносин багато у чому спирається на характерні особливості міжкраїнових та глобально-регіональних зв'язків. Утім окремі з них можуть мати гармонізований характер, наприклад у межах створеної регіональної зони вільної торгівлі, натомість інші таких перспектив не мають. Розуміючи такі суперечності сучасних

торгівельних і правових відносин між окремою державою та інтеграційними угрупованнями, британські дослідники R. Baldwin та P. Low запропонували розглядати всю багатогранну специфіку відносин через призму мультilaterалізованого регіоналізму (Multilateralizing regionalism) який, на їхню думку, не може бути обмежений лише торгівлею, товарами і послугами, а має обов'язково включати й захист

прав інтелектуальної власності, так само, як і торгівлі ними [1]. Надзвичайно обмеженою з нашої точки зору виглядає сучасна інтерпретація поняття «технологічний прогрес» та «регрес» у до- та післяіндустріальну епоху, адже, як вважають Sh. Aiyar, C – J. Dalgaard та O. Moav, встановлення характеру інтелектуальних змін та їх наповнення дозволяють краще виявити динаміку взаємозв'язків між розробленими технологіями та населенням країни [2, р. 125].

Аналіз досліджень та публікацій з проблеми. Розвиток інтелектуального потенціалу України та співробітництво з ЄС в інтелектуальній сфері у своїх працях розглядало чимало вітчизняних науковців, зокрема В. Чужиков, О. Лук'яненко та ін.

Метою статті є аналіз розвитку вітчизняної інтелектуальної сфери та специфіка співпраці України та ЄС в даній сфері.

Виклад основного матеріалу. Сучасні торговельні відносини далеко не завжди концентруються на обміні товарами та послугами. З огляду на це, цілком слушним може виявитись проблема конкурентоспроможності не лише національної економіки, а й її локалізованої на мікро- (окреме підприємство, фірма, компанія) та макрорівнях (йдеться про територію окремого регіону) сфери діяльності, трансфер технологій між якими є доволі динамічним. Відтак, встановлення залежності між експортом та обсягами прямих іноземних інвестицій, що надійшли в економіку певної країни, німецький дослідник Н. Siebert пропонує розглядати через чітку ідентифікацію каналів локальної компетенції, до складу яких потрапляють три найвпливовіші категорії: капітал, технології, люди [3, р. 138].

На стадії розвитку, на якому перебуває сучасний Європейський Союз, надзвичайно важливим є виокремлення факторів економічного зростання. На думку російських дослідників Е. Ясіна та М. Снегової, до числа найбільш значущих з них слід віднести насамперед зростання ролі науки і освіти, що можуть слугувати «...передумовами продукування інновацій». З огляду на це, як вважають автори, надзвичайно важливими сферами інтелектуальної діяльності є інформатика і комунікації. Також суттєвим слід вважати «...вплив культури, у цілому, як фактора створення творчого потенціалу» [4, с. 26].

Доволі вдалу, на нашу думку, спробу визначити секторальну структуру нового, шостого технологічного укладу, на основі інтелектуального фактора здійснив інший російський дослідник С. Глаз'єв. На його думку, ключовий фактор подальшого розвитку суспільства створюватимуть «...нанотехнології, клітинні технології, а також методи генної інженерії, що спираються на використання електронних растрових і атомно-силових мікроскопів, відповідних метрологічних систем» [5, с. 33].

Природно, що розбудова багатосторонніх зв'язків в інноваційній сфері, а також розвиток інтелектуалізації виробництва багато у чому залежать від загальних світових умов. Запровадження новітніх відкриттів, обмін технологіями та розвиток глобальних секторальних ринків (всі вони містять в своїй основі чимало ускладнень розвитку та застосування) напряму корелюються з циклічністю світової економіки. Відтак завжди виникатиме проблема ідентифікації відповідного циклу модернізації та розроблення адекватної стратегії. В. Полтерович, глибоко переконаний, що в сучасній міжнародній економіці існує чимало диспропорцій, а також непорозу-

м'янь, частина з яких може призвести до так званої інноваційної паузи, основними причинами виникнення якої можуть стати: непрозорість фінансових компаній, нечесність рейтингових агентств, складність системи деривативів, помилки регулювання фінансових ринків [6, с. 5].

При формуванні двосторонніх економічних відносин неабияке місце має об'єктивне оцінювання людської компоненти, яка в одному випадку може відігравати позитивну роль та бути, за Г. Журавльовою, частиною динамічного інтелектуально-інформаційного простору, а відтак його наноекономічною моделлю, з надзвичайно високим рівнем мобільності, проте у другому – кваліфікація мігранта може виявитись доволі низькою [7, с. 12].

У межах існуючого інтеграційного угруповання окремі відносини між країнами можуть бути скорегованими в залежності від характеру встановлених стосунків та відповідного правового статусу їх регулювання. В. Зуєв, пояснюючи такі суперечності, називає їх *shared sovereignty* (або суверенітет, що реалізується спільно) [8, с. 30]. Щоправда, далі він, за автором, доповнюється термінами «міжфірмового рівня інтеграції», альянсів, міжнародної кооперації та, і це надзвичайно важливо, інституалізації [8, с. 37]. Створення та функціонування інститутів в ЄС вмотивоване здебільшого захистом внутрішнього ринку, підтриманням його рівноваги та забезпеченням сталого розвитку. Втім останнім часом різні органи ЄС почали докладати чимало зусиль для забезпечення адсорбції інтелекту з інших країн у своє наукове та бізнес-середовище. Центрами його локалізації ставали, як правило, університети та дослідні лабораторії з доволі значним обсягом концентрації інновацій та інвестицій. Утім подібного роду «прив'язаність до місця» також спрацьовувала далеко нечасто, адже інтелектуальний компонент є таким, що може доволі динамічно пересуватися у просторі і далеко не завжди ідентифікуватися в наявних податкових системах окремої країни. Спробу виявити залежність між спеціалізацією, аутсорсингом та середньою заробітною платою здійснили два данські науковці J. Muroh та J. Skaksen, які дійшли висновку, що в їхній країні існує як зовнішній, так і внутрішній аутсорсинг [9, р. 60–61]. З цього випливає, що інтелектуалізація і комерціалізація нових винаходів та відкриттів буде, з одного боку, ідентифікованою на рівні секторальних та локальних переваг, а з іншого – доволі швидко переміщатиметься в просторі, в тому числі у віртуальному, в залежності від того рівня доходів, які отримуватимуть креативні діячі та не менш креативні компанії, що займаються створенням та експлуатацією інтелектуальних продуктів.

З огляду на вище сказане впливає, що в процесі системної конвергенції України з Європейським Союзом надзвичайно важливими заходами для нашої держави є такі:

- входження країни в європейський дослідницький простір на паритетних засадах;
- інституалізація, у відповідності до «європейських стандартів» патентної діяльності в Україні, розвиток мультисекторального співробітництва в цій сфері;
- повна імплементація європейської системи захисту авторських і суміжних з ним прав;
- диверсифікація кооперативних зв'язків із зарубіжними партнерами, в селективних інноваційних секторах;

ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНА ПОЛІТИКА

– креативізація інтелектуального простору в Україні, з наступною її комерціалізацією, в межах держави, ЄС глобальної економіки в цілому; доволі перспективними слід також вважати візуальні та віртуальні форми здійснення інтелектуальної діяльності, внутрішній та зовнішній аутсорсинг;

– створення спільних механізмів (визначення пріоритетних сфер, напрямів розвитку, селектування проєктів, пропозицій, заявок на грант) та інструментів (різнорівневі та міжсекторальні фонди стимулювання інтелектуальної активності) інтелектуалізації європейського економічного простору;

– поширення ідей кластеризації бізнесу в інтелектуальній сфері та заснування колабораціоністських моделей його організації, які передбачають співробітництво на певних стадіях створення продукту, конкуруючих компаній.

Україна, яка здійснила системну трансформацію своєї економіки, проте й досі не завершила господарські та політичні реформи, потребує суттєвого оновлення своєї секторальної основи, реальної комерціалізації інтелектуального капіталу, а також ефективного оцінювання соціального капіталу з метою його подальшого розвитку. На думку М. Raiser, країна також потребує створення неформальних інституцій [10].

Конвергенція правових систем України і Європейського Союзу містить у своїй основі містить чимало переваг, адже базується на переважно європейській моделі захисту інтелектуальної власності. Надзвичайно важливим документом, який унормував подібного роду стосунки, була Угода між Україною та Європейським Союзом про наукове і технологічне Співробітництво (2002). У статті 3 цього доволі важливого документу виокремлені фундаментальні принципи відносин: взаємна вигода, своєчасний обмін інформацією, збалансоване отримання сторонами економічних і соціальних результатів [11, с. 189], а також (стаття 4) галузей наукових розробок. До пріоритетних напрямів досліджень відносять сфери: навколишнього середовища, біометричні, сільського, лісового господарства, а також рибальства, промислові і виробничі технології, матеріалознавства та метрології, неядерної енергетики, транспорту, технологій інформаційного суспільства, соціальних наук, науково-технічної політики, навчання та обміну науковими кадрами [11, с. 189].

Водночас у заявленому вище документі міститься чимало додатків, одним із найважливіших з яких є другий, що встановлює характер Права на інтелектуальну власність. Також вказано, що в усіх контрактних домовленостях слід дотримуватись таких принципів:

- відповідний захист інтелектуальної власності;
- визначення прав та інтересів сторін та учасників;
- ефективне використання результатів;
- неупереджене ставлення до учасників;
- захист конфіденційної інформації [11, с. 193–194].

Ця угода містить у собі також розділи, що присвячені охороні авторських прав з посиланням на положення Бернської конвенції про захист літературних та художніх творів, а також наукових публікацій.

Окремо слід відзначити, що й вітчизняне законодавство у сфері гарантування авторських та суміжних прав упродовж 1990–2000-х років змінювалося доволі інтенсивно. При цьому основним напрямом удосконалення вважалося наближення до стандартів ЄС. У цілому початком реального зближення інтелектуального правочинства слід вважати 1994 рік,

що організаційно співпало з підписанням Угоди про партнерство і співробітництво з Європейськими Співтовариствами. Втім уже у 1994 та 1995 роках до цього закону було внесено додаткові зміни. Подальшою реакцією на трансформацію європейського регуляторного законодавства були корекції 2003, 2004, 2011, а також 2013 та 2014 років. У цілому діючий зараз закон у його кінцевій редакції чітко визначає терміни, об'єкти та суб'єкти авторських прав, напрями державного регулювання та процес захисту розроблення [12].

Слід відмітити також, що для входження України до європейського патентного простору одного законодавства замало, адже його швидка імплементація та дотримання є не менш важливим аспектом секторальних змін у сфері інтелектуальної власності, тобто мають бути встановлені ще й економічні, організаційні та підприємницькі важелі. При цьому варто розуміти, що далеко не завжди все, що відбувається в Європейському Союзі, може вважатися взірцем для України, насамперед тому, що окремі елементи регулювання цього інтеграційного угруповання не слід відносити до числа високоефективних. Однією з таких проблем, і з цим погоджується більшість експертів, є надмірна та малообґрунтована плата за реєстрацію патенту, яка ще у 2009 році становила 36 157 євро і була у багато разів вищою за японський або ж за американський показник відшкодувань [13].

Слід відзначити, що сліпе копіювання будь-якої моделі інтелектуалізації суспільства навряд чи доцільно в Україні, адже її специфіка господарських відносин, яка, до речі, далеко не завжди є позитивною, може суттєво вплинути на характер економіко-правових відносин у цій сфері. Власно кажучи, багато чого буде залежати від провідних компаній, які діють як в Україні, так і в державах ЄС. З огляду на це доцільно навести розрахунки відомих американських дослідників Д. Коллінза та М. Хансена [14, с. 108], які здійснили доволі вдалу спробу провести порівняння так званої зміни ролей в біотехнологічній галузі США, між добре відомими корпоративними лідерами Genertech та Amgen. Якщо за показником зареєстрованих патентів (автори називають цей індикатор патентною активністю) явне лідерство мала перша з цих компаній, то за сукупною вартістю одного інвестованого долара, домінуючою виявилась компанія Amgen, кількість інновацій в якій (тобто запроваджених патентів) була значно вищою. З огляду на вище сказане доцільним слід вважати запропонований вітчизняними дослідниками В. Дергачовою та К. Бояриною [15, с. 206–207] алгоритм розроблення інноваційної політики підприємства, котрий включає: аналіз прогнозів науково-технічного розвитку галузі або сфери діяльності підприємства, аналіз державних пріоритетів інноваційного розвитку, діагностику реалізації інноваційних процесів на підприємстві, аналіз процедур прийняття рішень щодо інноваційних змін, реалізацію НДДКР, формування стратегій підприємства, формування інноваційної бізнес-моделі.

Однією з найбільш ефективних форм поєднання креативної та підприємницької діяльності в Україні може вважатися кластерна модель. Саме вона набула останнім часом надзвичайного поширення в державах Європейського Союзу, а вже починаючи з 2008 року організаційно сформувалася як кластерна політика ЄС. Відомі вітчизняні дослідники В. Чужиков та О. Лук'яненко вбачають у ній важливий аргумент на користь оптимізації, з одного боку, співробітництва, яке вони

називають колабораціонізмом з європейськими компаніями і окремими дослідниками, з іншого – «...забезпечує концентрацію фінансових та інституційних ресурсів...» [16, с. 91].

Таким чином, швидкий розвиток секторальних і горизонтальних змін в Європейському Союзі та в Україні водночас міг би забезпечити селективну конвергенцію інтелектуального потенціалу нашої держави і внаслідок цього – значне підвищення країнової конкурентоспроможності.

Водночас слід зазначити, що набуття законної чинності Угоди про поглиблену та всеохоплюючу зону вільної торгівлі [17] та Угоди про асоціацію між Україною, з одної сторони, та Європейським Союзом... [18] суттєво змінить характер захисту інтелектуальних прав, яким присвячений IV розділ Угоди про асоціацію..., що зветься «Торгівля і питання, пов'язані з торгівлею». Зокрема, у главі 9 цього розділу, в якому йдеться про інтелектуальну власність, чітко визначають, що основними сферами відповідальності України і поступової імплементації європейських норм та правил є таке:

- розширення сфер інтелектуальної взаємодії, до якої на додаток до вже існуючих було віднесено також інтегральні мікросхеми, географічні зазначення, сорти рослин, торгові марки, комп'ютерні програми;
- передача технологій;
- терміни чинності авторського та суміжного права;
- розвиток співробітництва у сфері корпоративного управління правами;
- право на запис, ефірне мовлення та право на розповсюдження;
- право на відтворення та оприлюднення; охорона технічних засобів, охорона інформації;
- право на справедливу винагороду;
- установлення процедури реєстрації торговельних мереж та винятків із прав;
- підстави анулювання реєстрації;
- право на використання географічних зазначень;
- маркування та запровадження тимчасових заходів (протягом перехідного періоду) для товарів, що мають захищені географічні назви;
- вимоги щодо охорони промислових зразків, що підлягають реєстрації;
- запровадження додаткового патентного охоронного сертифікату;
- ідентифікацію винаходів в сфері біотехнологій та їх захист;
- топографії напівпровідникових продуктів;
- генетичні ресурси, традиційні знання та фольклор.

З огляду на визначений в Угоді про асоціацію... повний перелік тем міжкраїнової взаємодії в інтелектуальній сфері важливими елементами подальшої конвергенції слід вважати характер запровадження економічних і правових механізмів в Україні, їхню імплементацію, міжнародне співробітництво у сфері ідентифікації відкриттів та винаходів та терміни запровадження відповідних заходів.

Висновки

Найбільш важливими напрямками розвитку співробітництва України та ЄС в інтелектуальній сфері є поступове входження країни в європейський дослідницький простір, подальша інституалізація патентної діяльності, імплементація європейської

системи захисту авторських і суміжних з ним прав, диверсифікація коопераційних зв'язків із зарубіжними партнерами, креативізація інтелектуального простору, включаючи внутрішній та зовнішній аутсорсинг, створення спільних механізмів та інструментів інтелектуалізації європейського економічного простору, поширення ідей кластеризації бізнесу та розроблення спільних колабораціоністських моделей, які дозволяють розвивати співробітництво між компаніями, що конкурують. Кінцева ратифікація Угоди про асоціацію між Україною та ЄС є важливим механізмом подальшої конвергенції європейського інтелектуального простору, що передбачає низку додаткових заходів імплементації: розширення сфер інтелектуалізації, передача технологій, встановлення співробітництва у сфері корпоративного управління правами, розроблення процедури реєстрації торговельних марок, формування вимог щодо охорони промислових зразків, які підлягають реєстрації, запровадження додаткового патентного охоронного сертифікату тощо.

Список використаних джерел

1. Multilateralizing regionalism / Ed. By Richard Baldwin and Patrick Low. – Cambridge: Cambridge university press, 2009. – 750 p.
2. Aiyar Sh., Dalgard C – J., Moav O. Technological progress and regress in pre – industrial times / Shekhar Aiyar, Carl – Johan Dalgaard, Omer Moav // Economic Growth. – 2008. – № 13. – P. 125–144.
3. Siebert H. Locational Competition: A neglected Paradigm in the International Division of Labour / Horst Siebert // The World Economy. – 2006. – № 2 (29). – P. 137–159.
4. Ясин Е., Снеговая М. Роль инноваций в развитии мировой экономики / Е. Ясин, М. Снеговая // Вопросы экономики. – 2009. – № 9. – С. 15–31.
5. Глазьев С. Мировой экономический кризис как процесс смены технологических укладов / С. Глазьев // Вопросы экономики. – 2009. – № 3. – С. 26–38.
6. Полтерович В. Гипотеза об инновационной паузе и стратегия модернизации / В. Полтерович // Вопросы экономики. – 2009. – № 6. – С. 4–19.
7. Журавлёва Г. Наноэкономическая модель человека и личности в условиях формирования новой экономики / Г.П. Журавлёва // Вестник Российской экономической академии имени Г.В. Плеханова. – 2008. – № 15. – С. 3–12.
8. Зуев В. Наднациональный механизм в теории интеграции / В.Н. Зуев // Мировая экономика и международные отношения. – 2011. – № 4. – С. 30–34.
9. Munch J., Skaksen J. Specialization, outsourcing and wages / Jakob Roland Munch, Jan Rose Skaksen // Review of World Economy. – 2009. – Vol. 145 (1). – P. 53–73.
10. Raiser M. Informal Institutions, Social Capital and Economic Transition Reflection on Neglected Dimension / Martin Raisen / in Transition and Institutions / Ed/ by G. Cornia, V. Popov. – Oxford: University Press, 2001. – P. 218–239.
11. Україна – Європейський Союз: зібрання міжнародних договорів та інших документів 1991 – 2009 / За заг. ред. С.О. Камішова. – К.: Юстініан, 2010. – 608 с.
12. Закон України Про авторське право і суміжні права. № 5460–VI (5460 – 17) від 16.10.2012. ВВР, 2014. – № 2–3. – 41 с.
13. Revamping intellectual property rights in the European Union. Single Market Act. Together for new growth [Електрон. ресурс] Режим доступу www.ec.europa.eu/internal_market/copyright/does/ipr_strategie/booklet_en.pdf

14. Коллінз Д., Хансен М. Величні за власним вибором / Джим Коллінз, Мартен Т. Хансен. – К.: Наш формат, 2014. – 384 с.
15. Дергачова В., Бояринова К. Інноваційна політика // В.В. Дергачова, К.О. Бояринова. – К.: Кондор, 2014. – 422 с.
16. Чужиков В., Лук'яненко О. Кластерна політика Європейського Союзу / В.І. Чужиков, О.Д. Лук'яненко // Економіка України. – 2013. – №2 (615). – С. 81–91.

17. ЕС – Україна: поглиблена та всеохоплююча зона вільної торгівлі. – К.: Представництво ЕС в Україні, 2013. – 26 с.
18. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами – членами, з іншої сторони [Електрон. ресурс] Режим доступу [www.kmu.gov.ua/Kmu/docs/EA/OO_Ukrain-EU_Association-Agreement-\(body\).pdf](http://www.kmu.gov.ua/Kmu/docs/EA/OO_Ukrain-EU_Association-Agreement-(body).pdf)

УДК 330.341.1:65.0:5/9.86

В.Д. МУСИЄНКО,
к.т.н., доцент, Криворізький економічний інститут Криворізького національного університету,
І.В. РУДЕНКО,
студентка, Криворізький економічний інститут Криворізького національного університету

Стратегічне управління інвестиційними ресурсами вітчизняних підприємств в умовах інноваційного розвитку

Розвинуті теоретичні основи, що розкривають сутність, значення інноваційно-інвестиційної діяльності в гірничодобувній промисловості. Доведено, що інноваційний процес розвитку гірничодобувної галузі виступає стратегічним фактором її реструктуризації за рахунок оптимізації інвестицій та виробництва продукції, яка відповідає вимогам ринку.

Ключові слова: інноваційний процес, інвестиційно-інноваційна діяльність, гірничодобувна промисловість, стратегічне управління.

В.Д. МУСИЄНКО,
к.т.н., доцент, Криворожский экономический институт Криворожского национального университета,
И.В. РУДЕНКО,
студентка, Криворожский экономический институт Криворожского национального университета

Стратегическое управление инвестиционными ресурсами отечественных предприятий в условиях инновационного развития

Развиты теоретические основы, раскрывающие суть, значение инновационно-инвестиционной деятельности в горнодобывающей промышленности. Доказано, что инновационный процесс развития горнодобывающей отрасли выступает стратегическим фактором ее реструктуризации за счет оптимизации инвестиций и производства продукции, соответствующей требованиям рынка.

Ключевые слова: инновационный процесс, инвестиционно-инновационная деятельность, горнодобывающая промышленность, стратегическое управление.

V. MUSIENKO,
Ph.D., associate professor of Krivoy Rog Economic Institute, State University National University of Krivoy Rog,
I. RUDENKO,
student of Krivoy Rog Economic Institute, State University National University of Krivoy Rog

Strategic management investment resources of domestic enterprises in innovation development

The development of the theoretical foundations, revealing the essence, the importance of innovation and investment in the mining industry. It is proved that the innovative process of mining a strategic factor in favor of its restructuring by optimizing investments and production, conforming to the requirements of the market.

Keywords: process of innovation, investment and innovation, mining, strategic management.

Постановка проблеми. Бажання України інтегруватися у світову ринкову економіку пов'язане зі зростанням інвестиційно-інноваційної активності в усіх сферах народного господарства, і особливо в гірничодобувній промисловості та її гірничо-металургійному кластері. Інноваційно-інвестиційний розвиток гірничодобувної промисловості – це глибинний стратегічний процес, в якому завдання результативного використання природних ресурсів тісно пов'язане з генеруванням нових знань та ідей, технологічним освоєнням наукових відкриттів, винаходів, ноу-хау та розробок, впровадження інновацій та інноваційних проектів. Цей активний процес також пов'язаний з постійним пошуком потенційних інвесторів, результативним використанням фінансових ресурсів, залу-

ченням додаткових джерел фінансування реструктуризації гірничодобувної промисловості. Необхідною умовою при цьому є вирішення питання удосконалення економічного регулювання інвестиційно-інноваційної діяльності в гірничодобувній промисловості з метою забезпечення формування стійкого розвитку виробництва продукції для гірничодобувної галузі, адаптованої до ринкових умов та досягнення лідируючих позицій серед інших промислових кластерів України.

Таким чином, актуальність досліджень по даній темі обумовлена особливою значимістю розробки конкретних шляхів стабілізації і підвищення ефективності функціонування публічних акціонерних товариств Групи «Метінвест», пошуку альтернативних напрямків інноваційного розвитку і активіза-